

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä ja hävittämistä

1 Hakija

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

2 Asia

Lupahakemus haarapääskyn pesien, munien ja poikasten ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen Fiskarin tunnelin peruskorjauksen yhteydessä ajalla 20.7.-27.11.2026 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Raaseporissa, Uudellamaalla.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa viiden haarapääskyn (*Hirundo rustica*) pesän ja niissä mahdollisesti olevien munien ja poikasten ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen Fiskarin tunnelin peruskorjauksen yhteydessä 20.7.-27.11.2026 välisenä aikana Raaseporissa.

Asia ja kohde

Hankkeessa on kyseessä Fiskarin yksiputkisen tietunnelin peruskorjaus, joka sisältää mm. verhousrakenteiden uusimisen, suuaukkorakenteiden peruskorjaukset sekä varusteiden ja laitteiden uusimisen tunnelissa. Verhousrakenteiden osalta ruiskubetonissa on useita vakavia lohjenneita kohtia, katossa ja seinissä on vakavaa vesivuotoa ja halkeilua. Katon vesivuotokohdista tulee säännöllisesti vettä, mikä aiheuttaa talviaikaan jääpuikkoja. Tunnelille tehdään peruskorjaus, joka parantaa tunnelin turvallisuutta, minkä vuoksi poikkeuslupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Peruskorjaukseen sisältyy myös valaistuksen uusiminen. Työn ajaksi liikenne tunnelissa katkaistaan ja ohjataan kulkemaan kiertotien kautta.

Haarapääskyjen pesintä Fiskarin tunnelissa havaittiin ensimmäisen kerran urakan alkaessa 15.6.2026. Pesät sijaitsevat katon kiskorakenteessa ja mahdollisesti ruiskubetonisalojissa. Pesiä on havaittu viisi kappaletta kiskorakenteessa tai valaisinten päällä. Ruiskubetonisalojissa ei ole havaittu pesiä, mutta aikuisten yksilöiden on havaittu lentävän niihin. Hakija on toimittanut hakemuksen liitteenä kuvia tunnelista ja havaituista pesistä.

Poikkeuslupahakemus koskee kaikkien haarapääskyn pesien sekä mahdollisten munien tai pesäpoikasten siirtämistä tai hävittämistä Fiskarin tunnelista. Haarapääskyt ovat rakentaneet pesiä tunnelin verhousrakenteisiin ja valaisimiin. Peruskorjauksessa nykyinen tunnelin verhousrakenne puretaan ja uusitaan kokonaan ja valaisimet uusitaan. Työtä ei

voida tehdä siirtämättä tai vahingoittamatta haarapääskyn pesiä. Tällä hetkellä osa valaisimista on purettu säilyttäen 10 metrin suojaetäisyys pesiin.

Haarapääskyn pesien havaitsemisen jälkeen työt on kohteessa keskeytetty. Kohteelle on tehty lintuasiantuntijan tarkastus 18.6.2026. Töitä on tarkoitus jatkaa ja pesien siirto on suunniteltu tehtäväksi viikolla 30 eli aikaisintaan 20.7.2026. Tällöin haarapääskyjen kesän ensimmäisten poikasten arvioidaan olevan valmiita lähtemään pesästä, eikä uutta pesintää olisi vielä aloitettu. Kaikki pesät pyritään siirtämään ehjänä soveltuviin paikkoihin tunnelin läheisyyteen tai päällä olevalle metsäalueelle, mutta ainakin osan pesistä oletetaan tuhoutuvan siirto-operaatioissa, sillä pesät sijaitsevat hyvin haastavissa paikoissa kuten ruiskubetonisalojissa.

Vaikutukset ja lieventämistoimenpiteet

Hakija arvioi, että pesien siirtäminen voi aiheuttaa niiden hylkäämisen tai tuhoutumisen. Vaikutuksia pyritään lieventämään siirtämällä pesät vasta ensimmäisten poikasten jo lähdettyä tai lähtiessä pesistä. Pesät pyritään siirtämään ehjänä mahdollisimman lähelle tunnelia otolliseen paikkaan linnustoasiantuntijan avustuksella. Pesien siirtämisen tai hävittämisen jälkeen mahdollisten uusien pesien aihiot hävitetään tunnelista, kunnes työ on valmistunut, jotta haarapääskyt eivät ehdi munia tunneliin toista kertaa kesän 2026 aikana. Myös ne valaisinrakenteet, joissa ei havaittu pesiä on poistettu.

Haarapääskyt voivat palata tutulle pesimäpaikalle ensi kesänä, eikä niiden arvioida aiheuttavan tunnelin käytön aikana sellaisia haittoja, että niiden pesintä tulisi estää.

Tarvittaessa haarapääskyille voidaan sijoittaa tunnelin läheisyyteen tekopesiä kompensationsa pesien tuhoutumisesta, mutta on epävarmaa, hyödyntäisivätkö linnut niitä.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Tunnelin peruskorjaustyötä ei voida suorittaa talviaikaan. Rakenteiden uusimiseen käytetään ruiskubetonia, jota ei voida tehdä talvella tai se olisi erittäin haastavaa. Urakka täytyy aloittaa haarapääskyn pesimäaikaan, koska työ on pitkäkestoinen, ja se voisi muutoin venyä talviaikaan. Nykyisellä aikataululla urakka valmistuisi 27.11.2026 mennessä. Pesintä on aiheuttanut työn keskeytyksen, jonka takia urakoitsija luultavammin vaatii urakka-ajan pidennystä. Liikenne halutaan palauttaa tunneliin mahdollisimman nopeasti. Työn siirtäminen pitkälle syksyyn tai ensi vuodelle on mahdotonta toteuttaa ilman suuria taloudellisia tai toiminnallisia tappioita.

Vaikutukset suotuisan suojelutason saavuttamiseen

Haarapääskyn uhanalaisuusluokitus on vaarantunut. Lintudirektiivin vuoden 2025 raportoinnin mukaan haarapääskyn Suomen pesimäkanta on 110 000 paria. Populaation koon arvioidaan olevan lyhyellä aikavälillä vakaa ja pitkällä aikavälillä laskeva. Esiintymisalueen koon arvioidaan olevan vakaa lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä.

Hakija katsoo, että toteutettavilla toimenpiteillä ei ole vaikutusta haarapääskyjen valtakunnalliseen suojelutasoon, sillä vaikutukset kohdistuvat hyvin pieneen osaan koko pesimäkannasta, eikä toimenpiteillä ole vaikutusta lajin levinneisyyteen. Hakija katsoo, että toteutettavilla toimenpiteillä ei ole merkittävää vaikutusta haarapääskyjen alueelliseen suojelutasoon, sillä laji kuuluu nopeasti lisääntyviin ja lyhytikäisiin lintuihin, joiden kuolleisuus on luonnostaankin korkeammalla tasolla kuin esimerkiksi suurten petolintujen. Lisäksi toimenpiteissä ja niiden ajoituksessa pyritään olemaan vahingoittamatta munia tai muita kehitysasteita. Haarapääsky voi luontaisestikin rakentaa kesän aikana uuden pesän toiselle paikalle, mikäli ensimmäisessä pesässä on esimerkiksi loisia.

Hakija arvioi, että toteutettavilla toimenpiteillä on paikallisesti kohtalaisia tai merkittäviä vaikutuksia tunnelissa pesivään pienehköön haarapääsky-yhdyskuntaan. Vaikutusten merkittävyys vähenee, jos munat tai poikaset eivät vahingoitu. Vaikutus ulottuu vain tunnelissa pesiviin yksilöihin, vaikutuksen kesto on korkeintaan hankkeen toteutusajan pituinen ja vakiintunut pesimäympäristö (tunneli) on käytettävissä pesintään hankkeen jälkeen.

Hakija pyytää, että hakemus käsitellään kiireellisenä ja että myönnettävälle poikkeuslupapäätökselle määrätään välitön täytäntöönpano-oikeus ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Kiireellisyys ja poikkeuslupa välittömään täytäntöönpanoon ovat perusteltuja hankkeen aikataulussa pysymiseksi niin, että työt saadaan tehtyä ennen talvea, sillä tunneli ei ole turvallinen käyttää ilman korjausta ja myöhästymisestä aiheutuisi suuret taloudelliset vaikutukset.

Siirtosuunnitelma

Lieventämistoimenpiteenä hakija ehdottaa siirtosuunnitelmaa, jonka mukaisesti osa pesistä siirretään rakentamiselta suojaisille, lajin kannalta soveltuville alueille kohteen läheisyyteen tai tunnelin yläpuolella olevalle metsäalueelle.

Aikataulu

Siirto toteutetaan tarkoin valvotuissa olosuhteissa kesällä heinäkuussa 2026 ennen urakan jatkumista viranomaisen määrittelemien ehtojen mukaisesti.

Toimenpiteen kuvaus

Ennen siirtoa tarkastetaan kaikki kohteen pesät. Maastokatselmuksella 18.5.2026 pesiä havaittiin 5 kappaletta. Kaikki löydetty pesät pyritään siirtämään niitä vahingoittamatta. Osa pesistä on valaisimien päällä, osa ruiskubetonisalojissa. On mahdollista, että kaikkia pesiä ei pystytä niitä vahingoittamatta siirtämään.

Kaikki havaitut munat ja poikaset siirretään siirrettäviin pesiin. Mahdollisia siirtokohteita suunnitellaan tarkemmin ennen siirtoa. Pesät siirretään esimerkiksi erikseen rakennettujen katoksien alle.

Ennen töiden aloittamista urakoitsijoiden kanssa käydään läpi kaikki haarapääskyjen suojelemiseksi esitetyt toimenpiteet.

Toimenpiteistä ilmoittaminen

Siirtotoimenpiteistä sekä sen ajankohdasta sovitaan ja tiedotetaan hanketoimijoille, urakoitsijoille ja Lupa- ja valvontaviranomaiselle.

Seuranta

Siirron onnistumista seurataan erillisillä valvontakäynneillä.

Raportointi

Siirron onnistumisesta laaditaan lyhyt raportti, joka toimitetaan Lupa- ja valvontaviranomaiselle.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Haarapääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi haarapääsky on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kiello on voimassa ympärivuotisesti, kun kyse on toistuvasti käytetystä pesästä. Haarapääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan häiritä haarapääskyn pesintää sekä ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää haarapääskyn pesiä, munia ja poikasia alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 20.7-27.11.2026 välisenä aikana Fiskarin tunnelissa, Raaseporissa.
2. Toimenpiteet tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan vaiheittain niin, että haarapääskyn poikaset ehtivät lähteä pesästä ennen sen hävittämistä.
3. Tällä luvalla tulee ensisijaisesti pyrkiä siirtämään haarapääskyn käytössä olevat pesät, munat ja poikaset sen pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan, jossa pesintä voi jatkua. Tyhjät pesät saa hävittää.
4. Mikäli pesien ja mahdollisten munien tai poikasten siirtäminen ei ole mahdollista, saa tällä luvalla toissijaisesti hävittää haarapääskyn pesät ja munat. Mikäli poikasia ole mahdollista siirtää tai hoitaa lentokykyisiksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon, saa tällä luvalla tappaa haarapääskyn poikaset.
5. Lintuja tulee käsitellä ja tarvittaessa lopettaa eläinten hyvinvoinnista annetun lain mukaisesti.
6. Mikäli pesäpaikkoja poistuu lintujen käytöstä esimerkiksi ruiskubetonisalojen korjauksen yhteydessä, ne tulee korvata uusilla pesimäalustoilla.
7. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
8. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
9. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
10. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
11. Luvan käytöstä tulee raportoida 27.11.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-

U/103347/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä toimenpiteiden ajankohta, siirrettyjen ja hävitettyjen pesien, munien ja poikasten määrä, pääskyille asennettujen korvaavien pesäpaikkojen määrä ja sijainti, sekä arvio toimenpiteiden vaikutuksesta haarapääskyn pesintöjen onnistumiseen vuonna 2026.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Fiskarin tietunnelin peruskorjaus on tarpeen liikenneturvallisuuden ja siten yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Tunnelin ruiskubetonissa on useita vakavia lohjenneita kohtia ja katossa ja seinissä on vakavaa vesivuotoa ja halkeilua. Korjaustoimenpiteillä varmistetaan, että tunnelin pintamateriaalit eivät putoa autojen päälle, veden kertyminen tunneliin vähenee tai saadaan estettyä, eikä tunnelin kattoon muodostu jääpuikkoja. Tunneli ei ole turvallinen käyttää ilman korjausta.

Asiaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä peruskorjausta ei voida tehdä talviaikaan. Töiden siirtäminen kevääseen 2027 voi vaarantaa liikenneturvallisuuden, kun tunnelin vakavat vuotokohdat ja halkeamat jätettäisiin ennalleen. Lisäksi korjaustyöt voisivat estää haarapääskyn pesinnän tunnelissa kyseisenä vuonna. Kun työt aloitetaan viikolla 30, haarapääskyn poikaset ovat voineet lähteä pesästä tai ne ovat lähes lähtövalmiita. Pesien ja poikasten siirto tehdään lintuasiantuntijan opastuksessa, jolloin toimenpiteellä on parhaat mahdollisuudet onnistua.

Pesien ja poikasten siirtämisellä tai hävittämisellä ei arvioida olevan vaikutusta haarapääskyn suojelutasoon. Ainakin osa poikasista todennäköisesti ehtii lähteä pesästä ennen toimenpiteiden suorittamista, ja kyse on yksittäisistä pesistä yhtenä vuonna. Pesät ja poikaset ensisijaisesti siirretään sopivaan paikkaan, jossa pesintä voi jatkua. Poikaset voidaan tappaa vain, jos siirto ei ole mahdollista eikä poikasia voida kasvattaa ihmisen toimesta lentokykyiseksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon. Aikuisia lintuja ei ole lupa vahingoittaa.

Hakija veloitetaan asentamaan tunneliin uusia pesimäalustoja, mikäli pesäpaikkoja menetetään esimerkiksi ruiskubetonisalojen korjaamisen yhteydessä. Pesimäalustoja tulee asentaa vähintään yhtä monta, kuin käytössä olleita pesäpaikkoja menetetään. Pesimäalustat voidaan asentaa esimerkiksi katon kiskorakenteeseen valaisinten tapaan, sillä pääskyt ovat rakentaneet useita pesiä valaisinten päälle. Pesimäalustat tulee asentaa samalle alueelle, missä pesiä on ollut ennestään.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Tietunneli on peruskorjattava vuoden 2026 aikana liikenneturvallisuuden turvaamiseksi. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen. Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos
Raaseporin kaupunki
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry.
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry
Natur och Miljö r.f.

Tämä asiakirja LVV-U/103347/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/103347/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 07.07.2026 12:05

Esittelijä Merimaa Kaisa 07.07.2026 10:38